

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚарориИМОМ ТЕРМИЗИЙ ХАЛҚАРО
ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ
ТЎҒРИСИДА

Ислам дини ривожига улкан хисса қўшган буюк аллома, ватандошимиз Абу Исо Термизий (Имом Термизий) ва термизий алломаларнинг беназир меросини илмий асосда чуқур ўрганиш, муқаддас юртимиз замини азал-азалдан улуг алломалар, азиз-авлиёлар ватани бўлиб келганини юртдошларимиз ва халқаро жамоатчилик ўртасида кенг тарғиб қилиш, миллий-диний қадриятларимизни асраб-авайлаш ва ривожлантириш, шу асосда ёш авлодни эзгу ғоялар руҳида тарбиялаш, уларнинг қалбида Ватанга муҳаббат ва садоқат туйғусини янада кучайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазиридаги Дин ишлари бўйича қўмита, Ўзбекистон мусулмонлари идораси, Сурхондарё

вилояти ҳокимлигининг Сурхондарё вилоятида Ўзбекистон мусулмонлари идораси муассислигида Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот марказини (кейинги ўринларда Марказ деб аталади) ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

2. Имом Термизий халқаро марказининг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгиланши эътиборга олинсин: ислом динининг, Қуръони карим ва ҳadis илмининг асл моҳиятини, ҳadisшунослик мактабининг илмий-маънавий асосларини, Имом Термизий ҳамда термизий алломалар, юртимиздан етишиб чиққан мутафаккир зотлар меросини ҳар томонлама чуқур ўрганиш ва кенг тарғиб этиш;

юксак инсоний ғоялар ва муқаддас қадриятларимизни ўзида ифода этган манбаларни тизимли асосда тадқиқ этиш, улардан диний таълим, маънавий-ахлоқий тарбия ишларида фойдаланиш мақсадида зарур дарсликлар ва ўқув қўлланмалари, оммабоп нашрлар, илмий-амалий тавсиялар тайёрлаш юзасидан доимий иш олиб бориш;

турли мафқуравий хуружлар авж олаётган бугунги кунда аждоқларимизнинг маънавий меросини чуқур ўрганиш, улардаги эзгу ғоя ва таълимотларни кенг халқ оммасига етказиш ва шу асосда ёшларда соғлом дунёқарашни кучайтириш, уларни азалий қадриятларига содиқлик руҳида тарбиялаш;

(Давоми 2-бетда.)

ТУРКМАНИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН
ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТ

2017 йил 14 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Туркменистон Президенти Гурбангули Бердимухамедов билан телефон орқали мулоқоти бўлиб ўтди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев Гурбангули Бердимухамедовни Туркменистон Президенти сайловидаги юксак галабаси билан самимий табриклаб, давлат раҳбари лавозимидаги фаолиятида улкан муваффақиятлар тилади.

Мулоқотда сайлов натижалари Туркменистонда халқ фаровонлигини юксалтириш, мамлакатни изчил ривожлантириш борасида амалга оширилаётган чуқур ўйланган ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий ислохотларга туркман халқи юксак ишонч билдираётгани ва уларни тўлиқ қўллаб-қувватлаётганининг яна бир ёрқин ифодаси бўлгани қайд этилди.

Давлатлар раҳбарлари ўзаро муносабатларнинг ҳозирги ҳолати ва истиқболли йўналишларини муҳокама этиб, минтақавий ва халқаро сиёсатнинг муҳим жиҳатлари юзасидан фикр алмашдилар. Туркменистон фаол ташкилотчилик юритаётгани ва Гурбангули Бердимухамедовнинг ташаббуслари халқаро майдонда муваффақиятли амалга оширилаётгани алоҳида таъкидланди.

Президентлар давлатлараро муносабатлар турли даражалар-

да сезиларли миқёсда фаоллашгани, ўзаро манфаатли ҳамкорлик кенгайтириш борасидаги ишонч билан қайд этилди. Томирлар Ўзбекистон ва Туркменистон ҳукумат делегацияларининг амалий ташрифлари якунларини, шунингдек, икки мамлакат худудлари даражасидаги ҳамкорликни ижобий баҳоладилар.

Давлат раҳбарлари икки қардош мамлакат ўртасида амалий ва очиқ мулоқотни жадал ривожлантиришдан манфаатдор эканликларини тасдиқлаб, савдо-иқтисодий, транспорт-коммуникация ва маданий-гуманитар соҳалардаги алоқалар самарадорлигини янада ошириш учун мавжуд улкан салоҳиятни тўла ишга солишга тайёр эканини билдирдилар.

Мулоқот якунида Шавкат Мирзиёев Гурбангули Бердимухамедовга мустаҳкам соғлиқ ва масъулиятли давлат раҳбари лавозимида улкан ютуқлар, Туркменистон халқига тинчлик ва фаровонлик тилади.

Сўхат давлатларимиз раҳбарлари ўртасидаги мулоқотга хос бўлган самимий ва дўстона руҳда ўтди.

ЎЗА

УЛУҒ ШОИРГА ЮКСАК ЭЪТИРОМ

Анджонда ўзбек мумтоз адабиётининг забардаст вакили, олим ва шоир Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 534 йиллиги муносабати билан адабий-маърифий тадбир бўлиб ўтди.



Анджон вилояти ҳокимлиги, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Заҳириддин Муҳаммад Бобур номидаги халқаро жамоат фонди ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда мамлакатимизда ва хорижда фа-

олият олиб бораётган бобуршунос олимлар, профессор-ўқитувчилар, талабалар ва кенг жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

(Давоми 8-бетда.)

Одамларнинг кайфияти кўтарилиб,
эртасига ишончи ортди

Бугун мамлакатимиз ҳаётида ке- чаётган ўзгаришларга ўзини даҳ- дор сезмайдиган инсон бўлмаса керак. Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан барча соҳаларни изчил ривожлантириш, халқимиз фаровонлигини ошириш бўйича амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар одамларнинг кайфиятини кўтариб, эртанги кунга ишончини мустаҳкамламоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 10-11



Munosabat

февраль кунлари Сурхондарё вилоятига ташрифи давомида воҳода олиб борилаётган улкан бунёдкорлик ишлари, аҳолининг фаровон яшаши учун яратилаётган имкониятлар билан танишуви, халқ билан учрашиб, самимий суҳбатлашгани барчамизни руҳлантириб юборди.

(Давоми 4-бетда.)

Эътироф ва рағбат —
ижодий изланишлар омили

Мамлакатимизда эркин, фаровон ва демократик давлат, кучли фуқаролик жамияти қуриш йўлида кенг қамровли ислохотларнинг янги босқичи бошланди. Бунда асосий вазифа — халқ билан мулоқот қилиш, инсон манфаатларини таъминлаш, тинчлик ва фаровонликни янада мустаҳкамлаш, аҳолини ҳаётдан рози қилишдан иборат. Ушбу мақсадларга эришиш маданият, санъат, бадий ижод, журналистика ва спорт соҳалари тараққиёти билан ҳам чамбарчас боғлиқ.

Бу жиҳатлар 14 февраль куни «Истиқлол» санъат саройида мазкур соҳаларда салмоқли ютуқ ва муваффақиятларга эришган бир гуруҳ ижодкорлар ва спортчиларни «Эътироф — 2016» мукофоти билан тақдирлаш маросимида ҳам ўз ифодасини топди.

(Давоми 3-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори

ИМОМ ТЕРМИЗИЙ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Имом Термизий ва термизий алломаларининг бой меросини ўрғаниш ва кенг тарғиб этиш мақсадида хорижий илмий марказлар, халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш, халқаро конференция, симпозиум, кўрғазма, илмий маърузалар, семинар-тренинглар, танловлар ва бошқа маданий-маърифий тадбирлар ташкил этиш;

мамлакатимизда ҳамда хорижий давлатларнинг кутубхоналари ва кўлэзма фондларида сақланаётган термизий алломалар ҳамда буюк мутафаккирларимизнинг кўлэзма ва тошбосма асарлари нусхаларини, улар ҳақидаги китобларни тўплаш ва илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш;

маънавий меросимизни ўрғанишда

замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан, илмфан ютуқларидан кенг фойдаланишга доир тегишли илмий ишлар ва тавсияларни тайёрлаш.

3. Ўзбекистон мусулмонлари идорасига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмита билан биргаликда бир ой муддатда Марказнинг тузилмаси ва Низомини тасдиқлаш, унинг белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилишини таъминлаш тавсия этилсин.

Сурхондарё вилояти ҳокимлиги, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмита, «Давархитектурулиш» кўмитаси, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги мутасадди вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда Марказ биноси ва унинг кутубхо-

насини қуриш, зарур моддий-техник база ва инфратузилмаларни барпо этиш ҳамда ривожлантириш лойиҳаларини тасдиқлаш ва амалга ошириш бўйича Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин.

4. Марказ фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон мусулмонлари идораси, Имом Термизий ёдгорлик мажмуаси, ҳомийлик хайриялари ҳамда хорижий мамлакатлар ва халқаро диний-илмий марказларнинг маблағ ва грантлари ҳисобидан амалга оширилиши инобатга олинсин.

5. Маҳаллий ва хорижий юридик ҳамда жисмоний шахсларнинг

қурилиш ва ободонлаштириш ишларига йўналтирилган маблағлари учун Марказнинг ҳисоб рақами очик экани қайд этилсин.

Марказни ташкил этиш ва унинг моддий-техник базасини мустаҳкамлашга йўналтирилган ҳомийлик хайриялари юридик шахслардан олинган фойда солиғидан озод қилинсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.М.Султонов зиммаларига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2017 йил 14 февраль

Ўсмирлик — инсон ҳаётининг энг гуллаган, аини пайтда ўта масъулиятли даври. Психология, социология оид тадқиқотларда ўсмирлар руҳияти, қизиқишлари, оилавий муносабатлари алоҳида масала сифатида ўрганилади.

«Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш марказининг «Ўсмирлар ўзи ва оиласи ҳақида» мавзусидаги тадқиқотида шу жиҳатларга эътибор қаратилди. Тадқиқотдан мақсад мамлакатимизда бола тарбияси, ўсмирларнинг фойдали меҳнатга жалб этилиши, уларнинг ватанпарварлик туғусини оширишда оиланинг ролини аниқлаш эди. Бу ёш авлоднинг руҳий, маънавий камолотида оила,

ўсмирларнинг ўқув даргоҳига муносабати, баҳолаш тизими, ўқитувчилар билан муомаласи, таълим масканларидаги ўқув-тарбиявий жараён ҳам ўрганилган. «Мактаббингизни яхши кўрасизми?» деган саволга уларнинг 90,9 фоизи ижобий жавоб берган. Сўров натижалари ёшларнинг ўз мактабини қадрлаши ва яхши кўриши, мактабдаги билим, ҳаётий кўникма ва малакалар уларнинг келажагига

ўқувчиларининг деярли ҳаммаси (97,7 фоиз) ҳаётдаги мақсади ва келажагдаги режаларини белгилаб олган.

Ҳар икки ўқувчидан бирининг ҳаётдаги идеали, қаҳрамони уларнинг ота-онаси экани аниқланди. Ўзбекистон ўсмирлари ўқитувчилари, танқиди сиёсатчилар, жамоат арбоблари, фан ва маданият намояндаларига ўхшашини истайди. Иштирокчиларнинг ўндан бири спортчи ва тиббиёт ходимларига меҳр қўйган.

Ёшларнинг аксар қисми ўзларини ватанпарвар, деб билади. Уларнинг фикрича,

Рауфхон Салахўжаев — дунёнинг энг кучли иқтисодчилари сафида!

Хушхабар: ўзбекистонлик иқтисодчи дунёнинг 100 та энг кучли ёш иқтисодчилари рейтингига киритилди!

Рўйхатни ҳаяжон билан кўздан кечириб бошладим. Қани бизнинг азамат?! Биринчи элликталикда Осиедан уч вакил: Япония, Ўзбекистон ва Ҳиндистон. МДХ давлатларидан эса ягона номзод Ўзбекистондан! Дунёнинг 100 нафар энг кучли ёш иқтисодчилари орасида Англия банки, Гарвард, Стэнфорд университетлари, Париж иқтисод мактаби номзодларини орта қолдириб, Тошкент шаҳридаги Халқаро Вестминстер университети иқтисод фани ўқитувчиси Рауфхон Салахўжаев 32-ўринда турибди.

Мамлакатимиз шаънига қўшилган муносиб ҳисса, умуммамлакат муваффақиятидан шодланиб, Шарқ ренессансига ҳаёлим кетди. IX асрдан XIII асрнинг ўрталаригача давом этган илк Ўйғониш даврида илм-фан уч йўналишда ривожланган. Улардан бири математика-тиббиёт йўналиши бўлиб, Муҳаммад Мусо Хоразмий, Аҳмад Фарғоний математикага оид, Закариё ар-Розий кимё, Ибн Сино, Журжоний, Абу Райхон Беруний тиббиёт ва фалсафага оид йирик асарлар яратди. Ақл-зақоси билан Марказий осиелик алломалар жаҳон тамаддуни бешигига беона дур қадади.

Дилга шодлик ингани беҳиз эмас. Замондошимиз Хоразми ёққан оловни қайта алангалатди. Хали ўттиз ёшни қаршиламаган қаҳрамонимиз макроиқтисоддаги янги йўналиш «Иқтисодий ўсишнинг чуқур омиллари» бўйича тадқиқот олиб бораётган кам сонли олимлардан. Илмий иши давлатларнинг иқтисодий ривожланишида интеллектуал капитал ва бозор институтларининг ролини тадқиқ этишга бағишланган. Рауфхоннинг 20 га яқин илмий мақоласи «Intelligence», «Kyklos», «Environmental

Research» каби дунёнинг етакчи илмий журналларида чоп этилган, «Forbes» агентлиги, «National Policy» институти томонидан юқори баҳоланган.

Ёш иқтисодчи олим 2012 йили АҚШнинг «Fulbright» стипендиеси голиби бўлиб, Нью-Йорк давлат университетиде иқтисод магистри илмий даражасини олган. Ҳозир таълим даргоҳида муаллимлик қилиш билан бирга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Прогнозлаштириш ва макроиқтисодий тадқиқотлар институтида катта илмий ходим бўлиб ишламоқда.

Рауфхон Салахўжаевнинг муваффақияти Тошкент Халқаро Вестминстер университети учун Лондон иқтисод мактаби, Англия банки ва Браун университети каби нufузли илмий марказлар қаторига киришга йўл очди. Ўзбекистоннинг ушбу рейтингдаги иштироки мамлакатимиз нufузи, илмий салоҳиятини намойён этди.

Мазкур рейтинг RePEc (Research Papers in Economics) «Иқтисодиёт фанлари бўйича илмий мақолалар» ташкилоти томонидан тўзилади, лойиҳачани АҚШдаги Федерал резерв банки тадқиқотлар бўлими мувофиқлаштиради ва дунё бўйлаб 50 мингдан ортиқ иқтисодчилар фаолияти кузатиб борилади. RePEc мақолаларга келтирилган иқтибослар, чоп этилган журнал нufузи каби категорияларга асосланиб, турли тоифалар бўйича энг яхши иқтисодчилар рейтингини тўзади. Рейтингда асосан Гарвард, Йель университетлари, Лондон иқтисод мактаби битирувчилари ва ходимлари устун турган.

Рауфхоннинг ютуғи келгусидаги зафарларига дебоча бўлсин!

Севара АЛИЖОНОВА,
ЎЗА мухбири

Ўзбекистон ўсмирларининг эртанги кунга ишончи мустаҳкам

жамият ва таълим даргоҳи ҳамкорлигини мустаҳкамлашда муҳим аҳамиятга эга.

Ижтимоий тадқиқотда мамлакатимизнинг барча худудларидан 12—16 ёшли ўғил-қизлар иштирок этган. Унда қатнашганларнинг аксарияти ота-она иштирокидаги оилада камолга етаётганини билдирган. Бу ҳолат ўсмирларнинг маънавий-интеллектуал ва жисмоний камолотида сезиларли таъсир этиши, уларнинг ҳаётини ва таълим олишдаги эҳтиёжларини қондирилиши, умуминсоний ва миллий қадриятлар руҳида тарбияланишида етакчи омилик экани кўрсатилган.

Тадқиқот жараёнида ота-оналар фарзандларининг муаммолари, ўқиши, ўқишдан ташқаридаги ишларига қизиқишлари, ғамхўрлик қилишлари ўрганилган. Иштирокчилар оиласидаги муҳит, тартиб-қоидалар, ота-оналарининг ўзаро муносабатларини ўзларига намуна, деб ҳисоблайди.

Тадқиқот доирасида

пойдевор бўлишини кўрсатди. Мактаб вақтини мазмунли ўтказиш маскани экани ҳам эътироф этилган.

Мамлакатимиз ўсмирлари ўқишни ҳаётини зарурат, деб ҳисоблайди. Коллеж, лицей ва олий ўқув юртиларида тахсилни давом эттиришни истайди.

Тадқиқот натижаларига кўра, ўсмирларнинг 43,7 фоизи ўқув адабиётини ўқиш билан чекланар экан. Ҳар ўн иштирокчидан бирининг тан олишича, ўқув адабиётидан бошқа китоб ўқимайди. Қатнашчиларнинг ярми (ўғил болалар) кўпинча тенгдошлари билан суҳбат қуриш, компьютер ўйнашни афзал билади. Тадқиқот хулосасига кўра, аҳолини, айниқса, ёшларни миллий ва жаҳон классик асарларини ўқишга тарғиб қилишининг янги усул ва воситаларини шакллантириш тақозо этилади.

Тадқиқот жараёнида ўсмирларнинг мақсад ва интилишлари ҳам ўрганилди. Ўрта ва юқори синф

Ватанга муҳаббат унга хизмат қилиш, тинчлик ва осойишталикни сақлаш, аждодлар меросини асраш, тарихи ва маданиятини библиодемақдир. Ватанни севишининг энг олий кўриниши — уни химоя қилишга ҳамиша шай туриш, деб ҳисоблайди.

Ижтимоий сўров оила ва оилавий қадриятлар жамият, маънавият, миллий аниҳана ва урф-одатларнинг негизи эканини яна бир бор исботлади. Ўсмирларнинг 93,7 фоизи оила энг сеvimли ва яқин инсонларнинг иттифоқидир, дея хулоса берган. Тадқиқот натижалари Ўзбекистонда замонавий фикрловчи, ҳаётга муҳаббат кучли, аниқ мақсадли ва энг асосийси, ўзига ишонган янги авлод шаклланаётганини кўрсатди.

«Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази маълумотлари асосида ЎЗА мухбири Севара АЛИЖОНОВА тайёрлади.

Ўқитувчилар Буюк Британияда малака оширди

“Йилнинг энг яхши чет тили ўқитувчиси – 2016” кўрик-танловининг республика босқичида юқори натижа кўрсатган 42 нафар инглиз тили ўқитувчиси шу йилнинг 20 январь – 3 февраль кунлари Буюк Британиянинг Глазго Каледониян университетида малака оширишди.

Университетнинг тажрибали мутахассислари ва профессорлари томонидан дарс жараёнидаги тил терминлари, талаффуз устида ишлаш, чет тилини ўргатишда аутентик материаллардан фойдаланиш, лексик birlikлар билан ишлаш технологиялари, ўқувчиларда ижодкорликни ва тил ўрганишда ҳикоя ва шеърларнинг аҳамияти, дарсни режалаштириш ва баҳолаш, чет тилини ўрганишда тест синовларининг аҳамияти, дарс ўтишининг бошқа самарали усуллари ҳақида маълумот берилди.

Дарс ўтишининг турли усулларини, жумладан, кичик гуруҳларда ишлаш, ўқитишнинг коммуникацион методларидан фойдаланиш, муаммоли вазиятларда чет тилида мулоқотга киришиш усуллари иборалар ва ролли ўйинлар орқали ўргатилди. Ҳар бир машғулотда ўқитувчилар мавзу юзасидан у ёки бу материални Ўзбекистондаги ҳолат билан солиштириш имкониятига эга бўлди.

Сафар давомида ўзбекистонлик инглиз тили ўқитувчилари Глазго шаҳрида жойлашган Глазго академияси ва мактабларда бўлиб, “Ўзбекистоннинг маданияти ва урф-одатлари”, “Таълим тизими” каби мавзуларда тақдимот қилишди.

Яқунда ўқитувчиларга халқаро тренерлик макomini берувчи сертификатлар топширилди.

Энди улар жорий йилнинг март-декабрь ойларида инглиз тили ўқитувчилари учун таянч мактаблар базасида ўтказиладиган ўқувларда ҳамда 5-синфлар учун қайта ишланаётган инглиз тили дарсликларидан фойдаланишга доир махсус курсларда тренерликка жалб этилади.

**Халқ таълими вазирлиги
Ахборот хизмати**

Очиқ дарс — тажриба ва маҳорат намоишидир

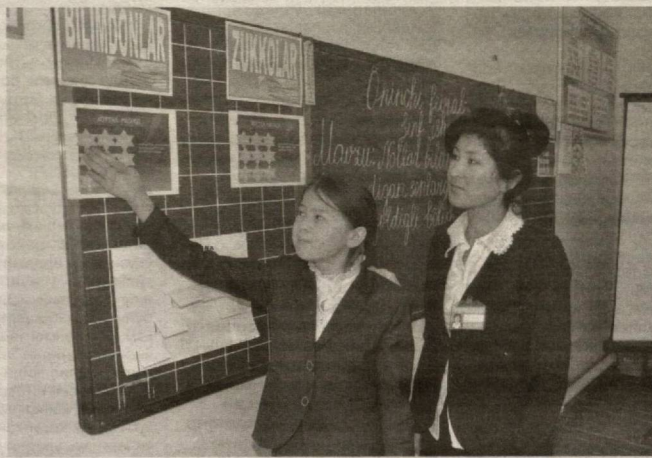
Ўқитувчиларнинг доимий равишда тажриба алмашиши, энг сўнгги янгилликлардан хабардор бўлиши таълим самарадорлигини таъминлайди. Тошкент вилояти халқ таълими бошқармаси ташаббуси билан 10 февраль куни ҳудуддаги мактабларда барча фанлар кесимида очик дарслар ўтказилди.

Машғулотларни олий тоифали, самарали фаолияти учун директор жамғармаси ҳисобиди устама ҳақ белгиланган, “Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси” кўрик-танловида голиб бўлган илғор педагоглар зamonaviy педагогик ҳамда ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда олиб боришди. Очик дарсларда ота-оналар, маҳаллий ҳокимликлар вакиллари ҳам иштирок этиб, ўқувчиларнинг дарсларда қатнашиши, мавзуларни ўзлаштиришини кузатишди. Тажриба алмашув майдонида айланган дарслар ёш ўқитувчилар учун маҳорат мактаби вазифасини ўтади.

Юқоричирчиқ туманидаги 2016 йилда тўлиқ реконструкция қилиниб, фойдаланишга топширилган 13-мактабда бешта очик дарс кузатишди. 8-синфда “Хива хонлигининг иқтисодий ва маънавий ҳаёти” мавзуси-

да очик дарс ўтган Зулфия Каликулова қизиқарли “Тоғ” ўйини, “Кластер” усули ва АКТдан фойдаланиб синфда жонли муҳит яратди.

— Туманимиздаги 40 та мактабда ўтказилган 48 та очик дарслар ичида мазкур дарс энг яхшилари қаторида эътироф этилди, — дейди туман ХТМФМТЭБ мудирини ўринбосари Гулистон Айтекова. — Туман миқёсидаги педагогик кенгашда очик дарслар тahlil қилиниб, энг намуналилари вилоят халқ таълими бошқармаси ҳамда халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти веб-сайтига жойлаштирилади.



Чиноз туманидаги 2-мактабнинг география фани ўқитувчиси Жамшид Низомов, 40-мактабнинг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси Раъно Фозилова ўтган очик дарслар кенг жамоатчилик, ўқитувчилар ва ота-оналарнинг эътирофига сазовор бўлди. Ота-оналар бундай тадбирларни тез-тез ўтказиб туриш мактаб ва ота-оналар ҳамкорлигини мустаҳкамлашга хизмат қилишини таъкидлашди.

— Кўп йиллар мактабда она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси бўлиб ишлаганман. Ҳозир нафақадан, — дейди Мавлуда Шерматова. — Набирман Шоира Валиева 40-мактабнинг 9-синфида ўқийди. Биз фаолият юритган даврда дарсларда дарсликдан ташқари кўшимча восита бўлмас эди. Бугунги дарс янги методлар асосида қизиқарли ташкил этилди. Болаларнинг ҳаммаси фаол, ҳеч бири дарс мавзусидан руҳан йирокда эмас. Ўқувчилар бadiiy асарни ўқиш билан бирга, таҳлил қилаяпти. Фикрлар хилма-хиллиги бор жойда ҳақиқий баҳс, zamonaviy таълимий жараён вужудга келишига амин бўлдим.

**Насиба ЭРХОНОВА,
Зилола МАДАТОВА,
“Ma'rifat” мухбирлари
Бурҳон РИЗОҚУЛОВ
олган суратлар.**

Ўқувчидаги руҳий ўзгариш

амалиётчи психолог назаридан четда қолмаслиги керак

Таълим-тарбия самарадорлиги юқори бўлиши ўқувчиларнинг дарсдаги фаол иштироки билан бирга руҳий ҳолатига ҳам боғлиқ. Ўқув-тарбия жараёнида муаммоли вазият юзага келганда, уни бартараф этиш чора-тадбирини кўриш мактаб психологи зиммасидаги вазифа ҳисобланади. Фаолиятим давомида турли феъл-атвордаги болалар билан ишлашга тўғри келади.



Қайсидир ўқувчи жуда шўх, бошқаси эса ўта тортинчок, баъзи болалар тарбиясида кутилмаганда салбий ўзгаришлар юз беради, кимдир дарсда сустлашиб қолади. Бундай ҳолларда, биринчи навбатда, бу ўзгаришларнинг сабабини аниқлаймиз.

Ишни ўқувчи билан кўпроқ мулоқот қилиш, унга ақин бўлиш, синфдаги ҳолатни, ўқитувчилари билан муносабатини кузатиш, шунингдек, оилавий аҳволини ўрганишдан бошлаймиз. Кузатув жараёни-

да бола руҳиятига салбий таъсир этаётган омиллар ойдинлашиб боради. Ўқувчини вазиятдан чиқариб олиш учун у билан мунтазам шуғулланиб, турли психологик машғулотлар ўтказилади. Бу синф раҳбари, фан ўқитувчилари, ота-она, яқин дўстлари билан ҳамкорликда олиб борилади. Шунда ўқувчи ўзининг керакли шахс эканини англайди, унда ижобий ўзгариш юз беради.

Қобилият ва қизиқишларини аниқлаб, касб танлашга тўғри йўналтириш мақсадида

синф раҳбари, ота-оналар билан мустаҳкам алоқа ўрнатиш ҳам самарали йўл. Бу вазиятлар ўз вақтида бажарилса, битирувчи йигит-қизлар аниқ мақсад ва қатъий ишонч билан таълимнинг кейинги босқичига қадам қўяди.

**Гулчеҳра ЭШОНҚУЛОВА,
ХТВ тасарруфидаги аниқ фанларга ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаби директори ўринбосари**

Мамлакатимизда ёш авлодни жисмонан соғлом, маънан етук этиб тарбиялаш, иқтидорли ўғил-қизларни рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Истеъдодли ўғил-қизлар нафақат республика, балки халқаро саҳналарда ҳам юртимиз шарафини муносиб химоя қилмоқда.

Жаҳон саҳнасига йўл мактабдан бошланади

Наманган санъат коллежининг 2-босқич ўқувчиси, дуторчи қиз Моҳларойим Жаҳонова ҳам ана шундай иқтидорли ёшларимиздан. Илк муסיқий сабоқни Чортоқ туманидаги 14-болалар муסיқа ва санъат мактабидан олган Моҳларойим Муҳиддин Қоричеҳра номидаги республика кўрик-танловида 1-уринни эгаллаб, Наманган санъат коллежига имтиёз билан қабул қилинди. Тинимсиз изланиш ва интилишдан толмаган қаҳрамонимиз 2016 йили Россиянинг Козон шаҳрида бўлиб ўтган «Живой Родник» халқаро кўрик-танловида фахрли 1-уринни эгаллади. Шу билан бирга, Ўзбекистон давлат консерваториясига имтиҳонсиз қабул қилинди.

Айни кунда июнь ойида Американинг Қўшма Штатларининг Нью-Йорк шаҳрида ўтаётган жаҳон ёш муסיқачилари фестивалига тайёрланмоқда. — Эришган муваффақиятларим замирида мамлакатимизда ёшларга берилаётган юксак эътибор ётибди, — дейди Моҳларойим. — Бугун мамлакатимизнинг қайси ҳудудида борманг, zamonaviy таълим муассасалари, муסיқа ва санъат мактаблари, спорт объектлари ўғил-қизлар ихтиёрида. Биздан эса шунга жавобан яхши ўқиш талаб этилади. Келажакда баланд марраларни забот этиб, юртимиз доврўгини янада ёйишни ният қилганман.

Орзиҳон ТҮЙЧИБОЕВА

2017-yil 15-fevral, № 13 (8974)



Касбга йўналтириш сўровномалари

9-синф ўқувчиси ҳаётида муҳим тадбир

Жавоҳир 9-синфда ўқийди. Техникага қизиқиши катта. Шу боис мактабдан келди дегунча отасининг устaxonаси томон шошилади. Отаси — Нажмиддин Адизов нафақат маҳоллада, туманда ҳам донғи чиққан автомобиль устаси. Жавоҳир ҳам келажакда у каби моҳир уста бўлишга аҳд қилган.

Мактабларда 9-синф ўқувчиларини касб-хунарга йўналтириш борасида кенг кўламли тадбирлар амалга ошириляётгани Жавоҳир сингари ўқувчиларнинг танлаган касби бўйича кўпроқ маълумот олиши, пировардида, ўз келажакини мустақил белгилашига замин яратмоқда.

Қизилтепа туманидаги 26-мактабда ҳам 9-синф ўқувчиларини касб-хунарга йўналтириш борасида махсус комиссия ташкил этилиб, унга мактаб ва касб-хунар коллежи ўқитувчилари, маҳалла фаоллари ҳамда ота-оналар жалб этилган. Бизга яқин ҳудудда Қизилтепа энгил саноат касб-хунар коллежи жойлашган. Касб-хунарга йўналтириш ишларини самарали олиб боришда коллеж ўқитувчи-мутахассислари билан ҳамкорлик қилаялмиз. Ўқувчиларимизни коллежга тез-тез олиб бориб, у ердаги шарт-шароитлар, йўналишлар билан таништирялмиз. Амалий машғулотларда иштирок этадилар. Ҳамкорликда «Касблар фестивали», «Очиқ эшиклар кuni» ва бошқа касб-хунарга йўналтириш бўйича тадбирлар ташкил этилмоқда.

2016-2017 ўқув йилида мактабимизнинг битирувчи синфларида 105 нафар ўғил-қиз таълим олмақда. Яқинда 9-синф ўқувчиларини касб-хунарга йўналтириш борасидаги сўровноманинг биринчи босқичи ўтказилди. 93 ўқувчи ҳудуддаги касб-хунар коллежида мавжуд йўналишлар бўйича таълим олиш истагини билдирган бўлса, қолгани Навоий шаҳридаги тиббиёт, олимпия захиралари, кончилик ҳамда юридик йўналишдаги коллежларда ўқини давом эттирмақчи. Сўровнома натижаларини таҳлил қилиб, ўқувчиларнинг қизиқиши ва иқтидорини янада чуқурроқ ўрганиш, давр тараққиёти асосида кириб

келаятган касб ва мутахассисликлар билан таништириш лозим, деган хулосага келдик. Бу борадаги саъй-ҳаракатларимизни янада кучайтирялмиз.

Бир муаммо бор — ўқувчиларнинг ўз қизиққан соҳасини танлашига катталарнинг тўсқинлик қилиши, яъни ота-она хоҳиши ва фарзанднинг касбий қизиқиши мос келмаслигидир. 9-синф ўқувчиси Умида Шамсиеваннинг тикувчилик ва дизайнерликка қобилияти ва интилиши бор. Аммо отаси фарзанди бошқа соҳа эгаси бўлишини хоҳлайди. Буни пайқагач, мактабнинг амалиётчи психологи Махбуба Равшанова ҳамда педагоглар бирлашиб, қизнинг отаси билан учрашдик. Киши қайси касбни танламасин, қизиқиши ва иқтидори бўлса, жамиятда ўз ўрнини топиши, кўплаб ютуқларга эришиши мумкинлигини ҳаётий мисоллар билан туншунтирдик.

Аксар ота-оналар фарзанднинг касбий қизиқишларини кўллаб-қувватлаб, мактабимиздаги касбга йўналтириш тадбирларида фаол қатнашиб келишмоқда. Жумладан, 9-синф ўқувчиси Жавоҳир Курбоновнинг отаси Нажмиддин Адизов шундай дейди:

— Ўғлим менинг касбимни танаётганидан хурсандман. Уйимиздаги ақинида жойлашган Қизилтепа энгил саноат касб-хунар коллежида автомобилларни таъмирлаш ва техник хизмат кўрсатиш бўйича техник-механик йўналиши бор экан. У шу йўналишда ўқини давом эттириши режалаштиряпти. Қувонарлиси, фарзандим таълимнинг кейинги босқичи давомида кўз олдимизда бўлади. Бу тарбиявий, маънавий жиҳатдан биз учун жуда муҳим.

Шавқиддин ОЧИЛОВ,
Қизилтепа туманидаги
26-мактаб ўқитувчиси



Maktabga e'tibor — kelajakka e'tibor

Чақарнинг кўрки, ўқувчилар фахри

Чақар — Булоқбоши туманининг чекка ҳудудида жойлашган қишлоқ. Бугун бу ерда 4 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Ўтган йили қишлоқда 310 ўринли мактаб барпо этилиб, ўғил-қизларнинг замонавий шарт-шароитларга эга муассасада билим олиши, ҳеч кимдан кам бўлмай улғайиши учун имконият яратилгани чақарликлар кўксини тоғдек кўтарди, десак муболаға бўлмайди.

— Мактабимиз 1998 йили ўз фаолиятини бошлаган, — дейди мактаб директори Дурдона Ёкубова. — Уша йили ҳашар йўли билан қурилган бир қаватли мактабда ўқитувчи ва ўқувчилар учун шароитлар ҳам ўзига яраша эди. 2004—2009 йилларда мактаб таълимни ривожлантириш давлат умуммиллий дастурига мувофиқ, муассасамиз капитал таъмирланди. Шароитларимиз яхшиланиб, ўқувчилар билим самарадорлиги, ўқитувчилар маҳорати ошди. Етарли шароит ва имконият туфайли меҳнатимиз самараси кўриниб, чақарлик ўқувчилар ҳам турли интеллектуал беллашувлар, мусобақаларда ўзларини кўрсатишмоқда. 2015 йилда мактабимиз бутунлай янгидан барпо этилгач, ўқувчиларга жаҳон андозалари даражасида билим беришимиз учун барча қулайликларга, жиҳозларга эга бўлдик. Энди педагогларимиздан ҳам турли муносиб фаолият юритиши талаб қилаялмиз, ўқувчиларни чуқур билим эгаллаб, юксак марраларни забт этишга ундаялмиз.

Дарҳақиқат, чақарлик ўқувчилар ва ота-оналарнинг кўп йиллик орзулари амалга ошди. 1 миллиард 374 миллион сўмлик бунёдкорлик ишларидан сўнг қад ростлаган, барча қулайликларга эга икки қаватли муҳташам мактаб биноси ўқитувчилар ва ўқувчилар ҳамда ота-оналар орзу-тиканларининг чин маънодаги рўёби бўлди. 12х24 ҳажмдаги замонавий спорт зали эса чинакам мўъжиза. Инвестиция дастури асосида барпо этилган мактабга зарур барча ўқув қуроллари, лаборатория ускуналари ҳамда спорт анжомлари келтирилган.

Мактабда ўқувчи-ёшларга АКТ асосида замонавий билим бериш мақсадида 2 та компьютер синфхонаси ташкил этилди. Айни пайтда мактабнинг барча педагог

ҳодимлари ўз шахсий компютерида эга бўлиб, дарсларни мультимедиа-ли ўқув материалларидан унумли фойдаланган ҳолда олиб бормоқда. Билим масканида 2 тадан инглиз ва француз тили фан кабинетлари мавжуд бўлиб, улар замонавий жиҳозлар билан таъминланган. Шунингдек, 2 та рақамли антенна, 2 та маркерли доска ўқувчилар хизматида. Кимё ва физика лаборатория хоналарида доимий сув таъминоти мавжуд.

— Қишлоғимиз мактабини кўриб чин дилдан фахрланамиз, — дейди мактаб ота-оналар кўмитаси раиси Маннобжон Абдуллаев. — Фарзандларимизнинг сифатли билим олиши учун бу ерда барча шароитлар муҳайё этилган. Муаллимлар ҳам астойдил ишлаяпти. Бундай илм масканида, албатта, ўқитувчи ҳам яхши ишлайди, ўқувчи ҳам етарли даражада билим олади.

Мактабда 31 нафар педагог фаолият юритади. Энг муҳими, муаллимларнинг барчаси ўз фанини пухта биладиган, изланувчан мутахассислардир. Ўтган ўқув йилида ўқитувчилардан икки нафари «Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси» кўрик-танловининг туман босқичида 1-ўринни эгаллаб, вилоят босқичида ҳам фахрли ўринларга сазовор бўлди. Сўнгги икки-уч йилда Тарих фани ўқитувчиси Муҳаббат Абдуллаева, она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси Сарвиноз Рустамова, кимё фани ўқитувчиси Ўқтамхон Шерматов, география фани ўқитувчиси Ўғилхон Халилова, бошланғич синф ўқитувчиси Шоҳсанам Асқарованинг иш тажрибалари туман, вилоят микёсида оммалаштирилди.

— Икки фарзандим шу мактабда таҳсил олади, — дейди ота-оналардан бири Ашуралӣ Исоқов. — Муассасада шароитлар яхшиланиб, болаларимнинг ўқишида ижобий ўзгариш сезилди. Хар куни мактабга талпинади. Мактабдаги шарт-ша-

роитлар шаҳардаги билим даргоҳларидан асло қолишмайди. Биз бир пайтлар орзу қилган барча қулайликларга эга спорт зали болаларимиз хизматида. Айниқса, тушдан кейинги тўғарақлар болаларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказишда катта аҳамият касб этмоқда.

Дарҳақиқат, ўқувчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида турли фан ва касб-хунар тўғарақлари самарали ишламоқда. Сарвиноз Рустамова раҳбарлигидаги «Ёш қаламкашлар» тўғарағи аъзоларининг ижодий машқлари туман, вилоят ва республика матбуот нашрларида чоп этилмоқда. «Қиз боланинг касби — унинг бахти», «Ораста қизлар», «Ким бўлсан экан?», «Аждодлар мероси — келажак пойдевори» мавзуларидаги маънавий-маърифий тадбирларда маҳаллалар вакиллари ва ота-оналар бажонидил иштирок этади. Бир сўз билан айтганда, мактаб қишлоқнинг ҳақиқий маънавият масканига айланган.

Билим масканидаги қулай шароит, ўқитувчилар меҳнати бесамар кетмапти. Икки йилдан буён мактаб жамоаси таълим сифати кўрсаткичлари бўйича рейтингда Булоқбоши туманидаги мактаблар орасида етакчиликни бермай келмоқда. Бунинг натижасида мактаб жамоаси 2015-2016 ўқув йили якунлари бўйича вилоят халқ таълими бошқармаси томонидан ташкил этилган «Сизга ташаккур!» кўрик-танловининг «Энг яхши умумтаълим мактаби» йўналиши бўйича 1-ўринни эгаллади ва диплом билан тақдирланди.

Аҳил жамоа билим даргоҳи атрофини ободонлаштириш, хар бир ўқув анжомини кўз қорачигидек асраш борасида ҳам фидойилик билан иш олиб бормоқда. Мактаб ҳовлиси 250 метрлик девор билан ўралди. Мактабнинг барча ҳудудида назорат камералари ўрнатилди. Ўқув биносининг атрофига 100 тупдан зиёд арча, япон сафораси ва каштан дарахтлари экилиб, парваришланмоқда. Синфхоналар ва йўлакларга қўйилган гулларнинг барқ уриб ўсаётгани бу ерда ҳақиқий фидойилар меҳнат қилаётганини кўрсатади.

Орифхон СИДДИҚОВ,
«Ma'rifat» мухбири

Мустақиллик йиллари халқимиз тафаккури, дунёқарши юксалиб, турмуш фаровонлиги ошайтганини ҳар қадамда кўриб, ҳис этиб турибмиз. Жумладан, либосларнинг чиройли, ярашқили, сило бўлиши билан бирга, экологик, гигиеник жиҳатдан организм учун зарарсиз маҳсулотдан тайёрланганига алоҳида эътибор қаратилаётгани фикримиз далилидир. Шу боис бозорларимизда трикотаж маҳсулотларига талаб юқори. Айниқса, пахта ва ипак толасидан тайёрланган матолар нафақат юртимиз, балки хорижий мамлакатларда катта қизиқиш билан харид қилинади.

1991 йили республика-мизда етиштирилган пахта толасининг бор-йўғи 7 фоизи қайта ишланган бўлса, бугунга келиб бу кўрсаткич 55 фоизга етгани мамлакатимизда энгил сановат жадал ривожланаётганидан дарак беради. Истиқлол йилларида соҳада олиб борилган кенг кўламли ислохотлар туфайли мамлакатимиз жаҳоннинг энг кўп трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Хитой, Ҳиндистон, АҚШ, Тайвань, Япония, Индонезия каби давлатлари қаторидан муносиб ўрин эгаллади. Трикотаж маҳсулотлари асортименти сезиларли даражада кенгайиб, янги маҳсулот турлари, хусусан, икки игнадонли тўқув машиналарида тайёрланувчи, энгиллаштирилган структурадаги матолар билан бойиди. Шундай бўлса-да, ишлаб чиқариш ҳажмини янада кенгайтириш, маҳсулотларнинг энергетика, камхарж, импорт ўрнини босувчи муқобил турларини яратиш долзарб вазифалардан саналади. Техника фанлари доктори Қурбонали Холиқовнинг "Тукли трикотаж тўқималарининг янги турларини олиш ва маҳаллий хомашёдан самарали фойдаланиш ҳисобига трикотажнинг сифат кўрсаткичларини ошириш" мавзусида олиб борган илмий излашлари соҳа тараққиётига дахлдор муҳим масалалар ечимига қаратилган.

— Ресурстехамкор технологияларни ишлаб чиқиш, трикотаж тўқув машиналарининг технологик имкониятларини кенгайтириш ва маҳаллий хомашёдан самарали фойдаланиш тизimini яратиш олдимизда турган энг муҳим вазифалардан саналади. Бу орқали таннархни камайтириш ва тайёр маҳсулотда маҳаллий хомашёни қайта ишлаш улусини ошириш имконига эга бўламиз, — дейди олим. — Бугунги кунда тукли трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг янги усуллари яратиш ҳисобига тўқув машиналарининг технологик имкониятларини кенгайтириш, асортимент турларини кўпайтириш, маҳаллий хомашёдан самарали фойдаланиш билан бирга, сифат кўрсаткичларини ошириш, иқлим шароитига мос, иссиқликни сақлаш хусусияти юқори бўлган трикотаж тўқималарини олиш устида кенг қамровли илмий тадқиқотлар ўтказилмоқда.

Айни пайтда республика-миздаги трикотаж ишлаб

чиқариш корхоналарида турли русумли замонавий айлана ва ясси игнадонли трикотаж машиналари ўрнатилган. Уларнинг аксариятида кенг кўламли технологик имкониятлар мурасам бўлса-да, корхона

Аксарият ҳолларда шакл сақлаш хусусияти юқори бўлган устки кийимлар учун мўлжалланган ёпқичли, тукли трикотаж тўқимасини олишда асос ипи сифатида полиэстердан, тукли ип сифатида эса пахта толасидан фойдаланилади. Табиийки, бунда трикотаж тўқимасининг гигиеник хусусиятлари камаяди. Бўяш жараёнида қийинчиликлар юзага келиб, тўқиманинг ранги нуқсонли бўлиб қолиши мумкин. Чунки хомашёнинг ҳар бир тури ўзига хос бўяш тартибини талаб қилади. Шу жиҳатларни эътиборга олиб, олим излашлари давомида три-

нинг янги тузилишлари ва тўқиш усуллари ишлаб чиқилди. Айни пайтда тукли трикотаж ишлаб чиқаришдаги камчиликларга ипларни игналарга қўйиш, тукли протяжаларни ташлаш, ҳалқаларни бирлаштириш амалиётларининг нотўғри бажарилиши сабаб экани асосланди. Бош, ҳосилали ва аралаш тўқималар асосида олинган тукли трикотаж тўқималарини ишлаб чиқаришда хомашё сарфини камайтиришнинг технологик ечимлари аниқланиб, тукли трикотаж тўқималарининг оптимал структура-

тонна хомашёни қайта ишлаганда эса 162 миллион сўмни ташкил этади. Боз устига яратилган технологиядан фойдаланиш ҳисобига машина иш унумдорлиги 30 фоиз ошди.

Икки томонлама тукли трикотажнинг янги тузилиши ва тўқиш усуллари, протяжка ипи узайтирилган арқоқли, айлана икки игнадонли трикотаж машинасида ёпқичли тукли трикотаж олиш усуллари асосида ишлаб чиқилган трикотаж тўқималари учун Ўзбекистон интеллектуал мулк агентлигининг "Бир қаватли кўндалангига тўқилган тукли трикотаж тўқимасини икки игнадонли тўқув машинасида тўқиш усули", "Протяжкаси узайтирилган арқоқли тукли трикотаж тўқимасини олиш усули", "Икки томонли тукли трикотаж тўқимасини олиш усули" буйича ихтиро патентлари олинди. Бу маҳаллий хомашё асосида импорт ўрнини босувчи янги маҳсулот турини яратиш имконини беради. Илмий излашлари натижалари "UZTEXChirchik" МЧЖ, "RENTAL CAR SERVIS" МЧЖ, "ALKIMTEKSTIL" МЧЖ ва "BF TEXTILE Production" МЧЖ каби корхоналарда тасдиқланган технологик регламент асосида амалиётга жорий қилиниб, матолар асортиментини кенгайтириш, импорт ўрнини босувчи, рақобатбардор, сифатли трикотаж маҳсулотларини ишлаб чиқаришга хизмат қилмоқда.

Бугун "Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган" ёрлиги остида жаҳон бозорига чиқётган тайёр миллий маҳсулотларимиз ўзининг муносиб баҳосини олиб, халқаро рақобат талабларига жавоб бераётди. Йилдан-йилга экспорт тури ва ҳажми кенгайиб, тўқимачилик саноатининг янги-янги маҳсулотлари эвазига бойимок-

Янги технология самаралари

сифатли ва камхарж пахта-ипак таркибли маҳсулот олиш имкониятини кенгайтиради

Қурбонали Холиқов қўлаган янги усул орқали асос тўқима тузилишини ўзгартириш, бир тўқиманинг ўзида турли тукли трикотаж тўқималари, чизик зичлиги кам бўлган йиғирилган иплардан фойдаланиш ҳисобига трикотаж тўқимасининг юза зичлигини 1,5-2 маротаба, ҳажм зичлигини эса 15-20 фоизга камайтириш имкони мавжуд.



шароитида кўпинча бу қўлайликлардан самарали фойдаланилмапти. Тукли трикотаж тўқимасидан маҳсулот тайёрлашда маҳсулотларнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш баробарида сарфини камайтиришга хизмат қилувчи маҳаллий хомашё эмас, импорт хомашёси ишлатилмоқда. Шу каби омиллар инobatга олинган ҳолда хомашё сарфи камайтирилган, юқори шакл сақлаш хусусияти ва рационал тузилишга эга, физик-механик ва гигиеник жиҳатдан сифатли, ёпқичли, футерли ва арқоқли тукли трикотаж тўқимасини олиш усулини такомиллаштириш олим илмий тадқиқотларининг асосини ташкил этади.

Қурбонали Холиқов қўлаган янги усул орқали асос тўқима тузилишини ўзгартириш, бир тўқиманинг ўзида турли тукли трикотаж тўқималари, чизик зичлиги кам бўлган йиғирилган иплардан фойдаланиш ҳисобига трикотаж тўқимасининг юза зичлигини 1,5-2 маротаба, ҳажм зичлигини эса 15-20 фоизга камайтириш имкони мавжуд. Айни пайтда трикотаж тўқимасининг ташқи кўриниши ва сифат кўрсаткичлари сақланиб қолади.

котаж структурасига юқори киришimli лайкра ипини киритиш ҳисобига тукли трикотажнинг шакл сақлаш хусусиятини ошириш масаласига ҳам алоҳида аҳамият берди. Бу турдаги илдан фойдаланишнинг афзаллиги шундаки, лайкра ипи чўзилиб, яна дастлабки ҳолатга қайта олиши эвазига тўқима юқори шакл сақлаш хусусиятига эга бўлади. Шунингдек, лайкра ипининг ингичкалиги энгиллаштирилган трикотаж тўқима олиш, тўқима юза-сида ип кўринмаслиги каби сифат кўрсаткичларини оширади. Тажирибалардан аён бўлдики, асос ипи сифатида полиэстер ўрнини йиғирилган пахта толасига кам микдорда юқори киришувчан лайкра ипи қўшилса, трикотаж тўқимасининг гигиеник хусусиятлари янада яхшиланади. Шакл сақлаш хусусиятини ошириш ва таннархни камайтиришга эришилади.

Илмий тадқиқот натижасида айлана икки игнадонли трикотаж машинасида ёпқичли, тукли трикотаж ҳамда протяжка ипи узайтирилган арқоқли тукли трикотаж олишнинг янги усули тақлиф этилиб, икки томонлама тукли трикотаж-

вий кўрсаткичлари тавсия этилди.

Асос ипи сифатида йиғирилган ипакдан фойдаланилганда тукли трикотаж тўқимасининг юза зичлиги 5, ҳажм зичлиги 11 фоизга камайгани, ишқаланишга чидамлилиги эса 23 фоиз-

Тақлиф этилаётган тукли трикотаж тўқималарини олиш технологиясидан фойдаланилганда, 1000 килограмм йиғирилган пахта ипи қайта ишланишдан қутилган иқтисодий самарадорлик (2015 йил нархи буйича) 677530 сўмни, ўртача қувватга эга бўлган 8-10 та трикотаж машинаси ўрнатилган корхона йилига 240 тонна хомашёни қайта ишлаганда эса 162 миллион сўмни ташкил этади.

га, узилиш кучи узунлиги бўйича икки марта, энига эса 29 фоиз ортишига эришилди. Асос қилиб олинган тўқимага нисбатан шакл сақлаш хусусияти юқори эканлиги аниқланди. Таклиф этилаётган тукли трикотаж тўқималарини олиш технологиясидан фойдаланилганда, 1000 килограмм йиғирилган пахта ипи қайта ишланишидан қутилган иқтисодий самарадорлик (2015 йил нархи буйича) 677530 сўмни, ўртача қувватга эга бўлган 8-10 та трикотаж машинаси ўрнатилган корхона йилига 240

да. Ўтган йилнинг ўзида тайёр тикувчилик-трикотаж буюмларининг янги 36 тури ва 45 моделини ишлаб чиқариш ўзлаштирилгани ҳам соҳада эришилган катта ютуқлардандир. Албатта, бу каби дадил одимлар юртимизда илм ва амалиёт уйғунлигини ташкил этиш, олимларимизнинг истиқболли тадқиқотлар олиб бориши ва ишлаб чиққан янги технологияларини амалиётга татбиқ этиши учун яратилган муносиб шарт-шароитлар маъсулидир.

Ойбуви ОЧИЛОВА, "Ma'rifat" мухбири

Ота-оналар билан мулоқот

таълим сифати ва муаммолар ечимига ижобий таъсир кўрсатмоқда



(Давоми. Боши 11-бетда.)

Албатта, ўқувчиларда мутолаага меҳр уйғонишида педагоглар билан бирга кутубхоначиларнинг муносабати ҳам муҳим роль ўйнайди. Фойдаланувчига яхши китоб, юксак савияда битилган бадиий асарни тавсия қила билмоқ учун ҳам кутубхона ходими ушбу китоблар ҳақида муайян даражада тасаввурга эга бўлиши керак.

— Баъзан мактабимиз кутубхонасига кириб, қайси асарни ўқисам экан, деб ўйланиб қоламан. Чунки китоблар бир-бирдан яхши, бarchasi машхур асарлар. Шунда кутубхоначимиз Салима Қулбобоева-

дан маслаҳат сўрайман. У киши ёшимга мос, қизиқарли китобларни кўрсатади, — дейди Ангрен шаҳридаги 43-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Диёрбек Абдурасулов. — Орадан маълум вақт ўтиб, ҳар гал ўқишга олган китобимизни кутубхонага топшираётганимизда, албатта, кутубхоначимиз асарни қай даражада ўқиганимизни текшириш мақсадида турли саволлар беради. Кутубхоначининг саволларига жавоб беришда қийналиб қолмаслик учун ҳам асарни тушуниб, мулоҳаза қилиб ўқишга ҳаракат қиламан.

Ота-оналарнинг фарзанди тах-

сил оладиган мактаб кутубхонасига бадиий китоблар тақдим этиши ўқувчилар қувончини икки ҳисса оширди. Шу куннинг ўзидаёқ аскар мактаб кутубхоналари 300 дан ортиқ китобларни ота-оналардан қабул қилиб олди. Ҳар бир таълим муассасаси маъмурияти «Энг яхши китобхон», «Энг фаол китобхон ота-она» номинациялари бўйича голибларни аниқлаб, эсдалик совғаларини топширди. Шунингдек, тадбир доирасида «Отам-онам ва мен — спортчилар оиласи» мусобақаси

ўтказилиб, голиб оилалар ташкилотчилар томонидан диплом ва қизиқарли асарлардан таркиб топган китоблар мажмуаси билан тақдирланди.

Ангрен шаҳридаги барча таълим муассасаларида қизгин кечаётган айти жараён буюк бобокалонларимиз Ҳазрат Навоий ва Мирзо Бобур таваллуди саналари муносабати билан ўтказилаётган «Назм ва наво» кечаларига уланиб кетди.

Дилмурод ДУСТБЕКОВ,
«Ma'rifat» мухбири
Б.РИЗОКУЛОВ олган суратлар.



Reklama va e'lonlar · Reklama va e'lonlar · Reklama va e'lonlar · Reklama va e'lonlar · Reklama va e'lonlar · Reklama va e'lonlar

BOLALAR ADABIYOTI + CD

O'ZBEKISTON BOLALARI VA O'SMIRLARINING ADABIY-BADIIY JURNALI

Азиз муштарий! 2017 йил — Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили барчамизга муборак бўлсин! Сиз йил давомида фарзандларингиз билан турли қизиқарли рўкнларда ўзбек ва жаҳон адабиёти намуналарини ўқиб, завқ олмоқчимисиз? Ижодкор болаларга эркин манбалар излаясизми? Гўзал миллий қўшиқларимизнинг матни билан танишиб, мусиқасини тингламоқчимисиз? Фарзандларингиз мутолаа воситасида инглиз тилини ўрганишини истайсизми? Замонавий инсон сифатида хонадонингизда «мусиқий журнал» жаранг сочиб туриши сизга қизиқми? Унда «Болалар адабиёти» журнаliga обуна бўлишга шошилини! Унутманг: «Болалар адабиёти» — орзу-ниятларингиз қалити!

ОБУНА ИНДЕКСИ:

1282

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Журнал ойда бир марта нашр этилади.
Маълумот учун телефон: +99894 647-28-23

www.kitob.uz

@bolalar_adabiyoti

Ma'rifat

ТА'СИС
ЕТУВЧИЛАР:

О'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi,
O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi, O'zbekiston
Ta'lim, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Бoш муҳаррир **Abdusamat RAHIMOV**

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yxatga
olingan. Indeks: 149, 150. G-115. Tiraj: 58723.
Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:
qabulxona — 233-50-55;
kotibiyat — 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
233-42-92(faks), 236-54-17.

ISSN 2010-4416



«Ma'rifat» dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat
ruxsati bilan amalga
oshirilishi shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqриз
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

MANZILIMIZ:
100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:
Malohat TOSHOVA, Faxriddin RAHIMOV.
Navbatchi muharrir:
Dilmurod DO'STBEKOV.
Navbatchi:
Bobomurod XUDOYBERDIYEV.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi.
Korxonangiz: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
O'zA yakuni — 22.30 Topshirildi — 22.50

1 2 3 4 5 6